

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ

WORLD INTELLECTUAL PROPERTY ORGANIZATION

Svetska organizacija za intelektualnu svojinu

Zavod za intelektualnu svojinu Srbije

WIPO Nacionalni seminar o metodologiji, najboljim rešenjima i iskustvima u razvoju nacionalnih strategija intelektualne svojine
Beograd, 18-19. novembra 2008.

*Kako izraditi nacionalnu strategiju intelektualne svojine.
Iskustvo Rumunije*

*dipl. inž. Gábor VARGA, generalni direktor
Državni zavod za pronalaskes i žigove, Rumunije*

1

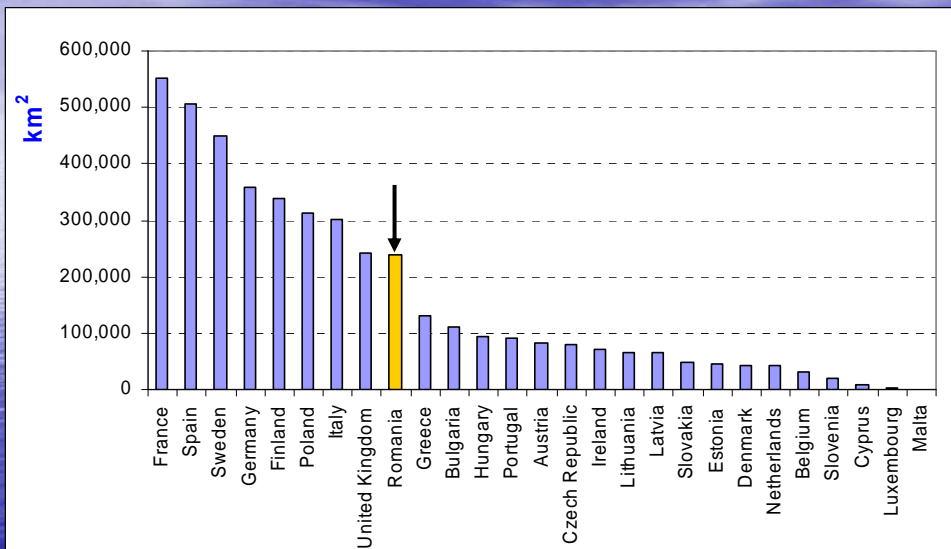
RUMUNIJA U EVROPSKOJ UNIJI

RUMUNIJA: Površina – 238,391 km²; Stanovništvo – 21.6 miliona

2

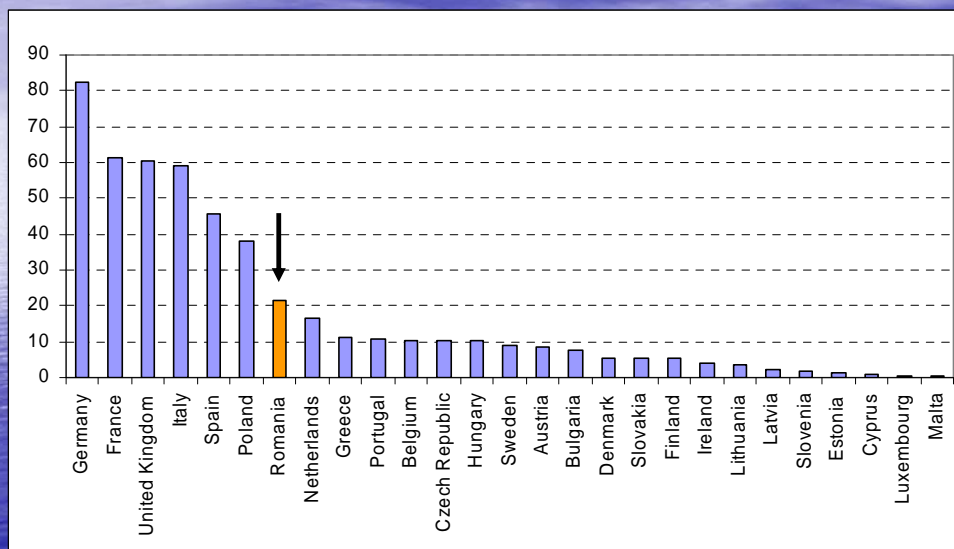
Ukupna površina država članica EU (u km²)

Izvor: RO-INS 23.2

3

Stanovništvo država EU (u milionima)

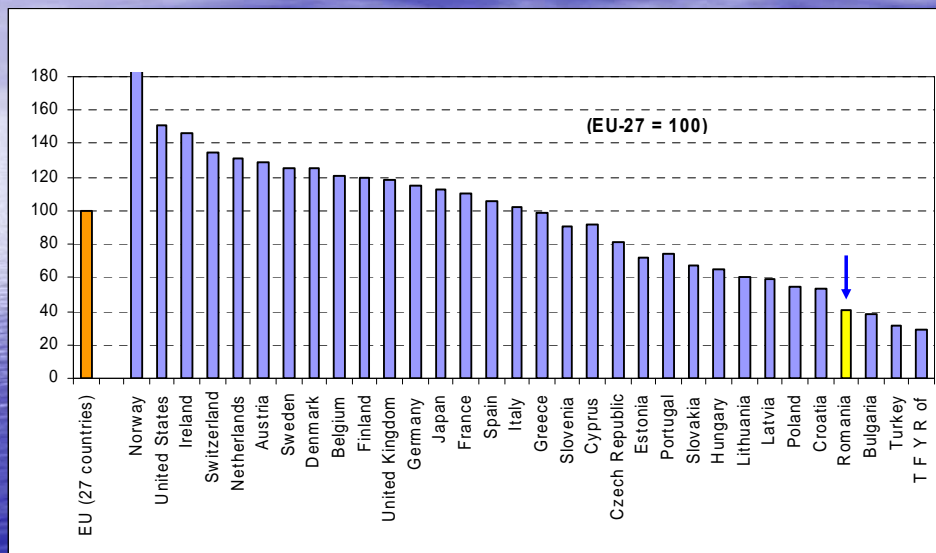
Izvor: RO-INS 23.2

4

NEKI OPŠTI OBJEDINJENI PODACI O PRIVREDI RUMUNIJE

5

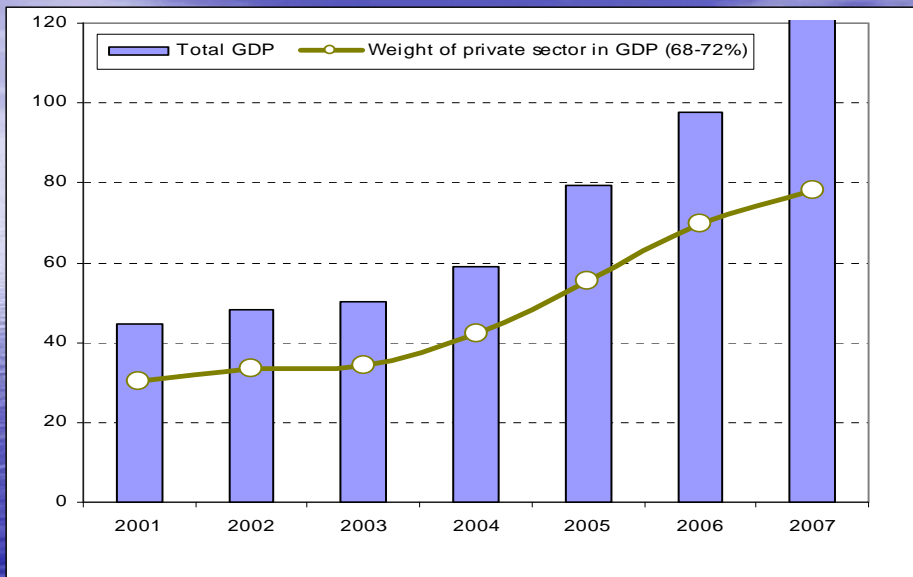
Bruto nacionalni proizvod (BDP) po glavi stanovnika, u 2007

Izvor: EUROSTAT

6

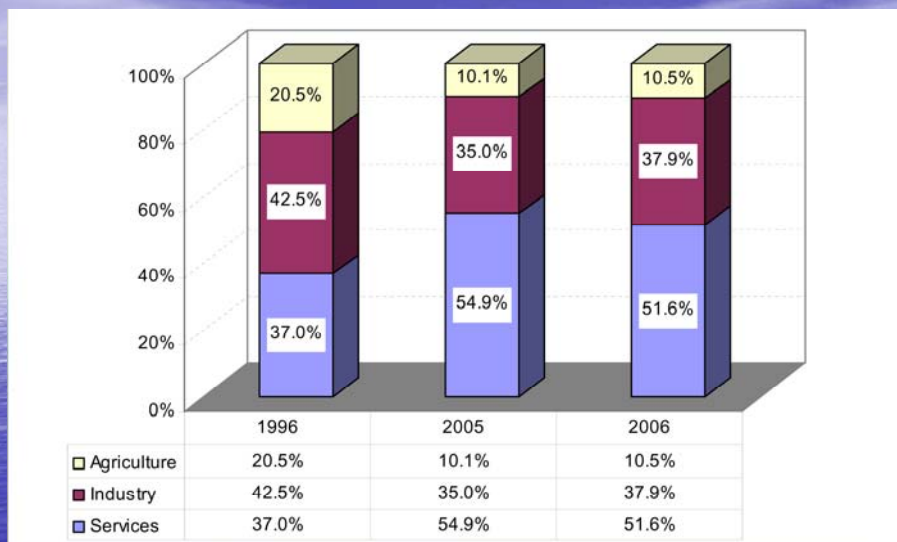
BDP - u milijadama ER

Total GDP – Ukupan BDP; Weight of private sector in GDP - Udeo privatnog sektora u BDP
Izvor: EUROSTAT/RO-INS

7

Struktura BDP (%)

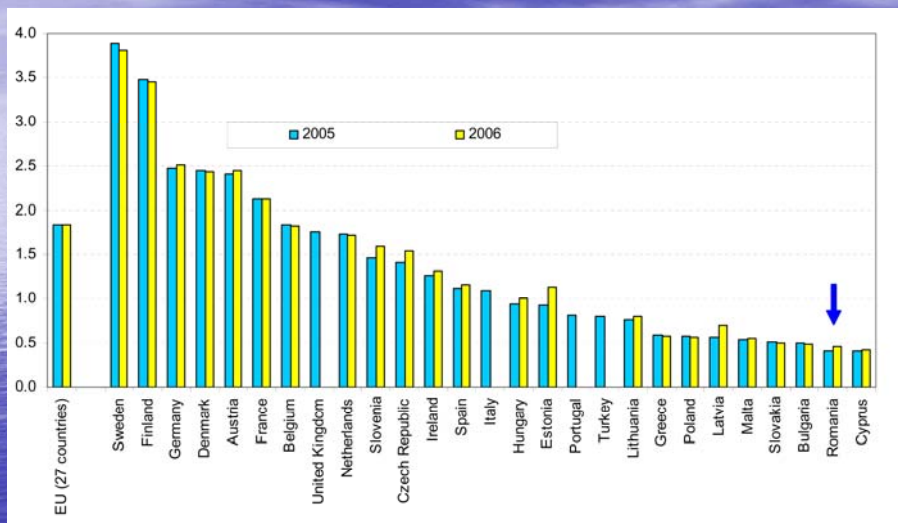

Agriculture- poljoprivreda; Industry – industrija; Services - usluge

Izvor: Svetska banka

8

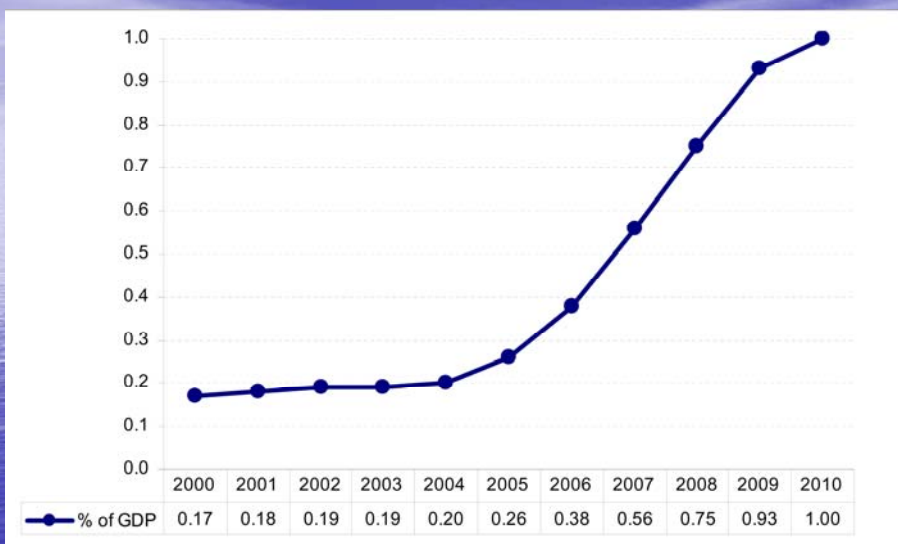
Bruto nacionalni rashodi za istraživanje i razvoj – Procentualna vrednost BDP

Izvor: EUROSTAT

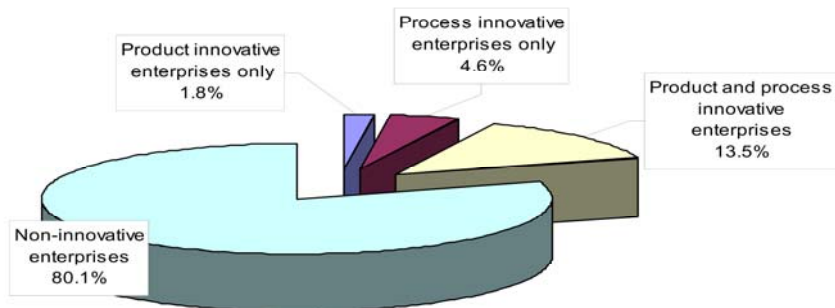
9

Javni izdaci za istraživanje u Rumuniji, 2000 - 2010

10

Udeo inovacijskih preduzeća u industriji i uslugama, tokom 2002 - 2004

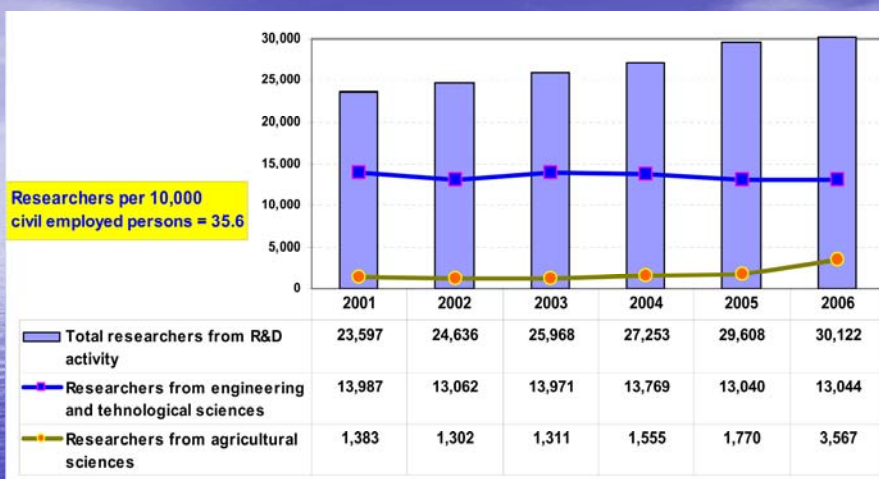

Non-innovative enterprises – neinovacijska preduzeća 80.1%; Product innovative enterprises only 1.8% - Inovacijska preduzeća za proizvod samo 1.8%; Process innovative enterprises only 4.8% - Inovacijska preduzeća za postupak samo 4.6 %; Product and process innovative enterprises 13.5 % - Inovacijska preduzeća za proizvod i postupak 13.5 %

Izvor: RO-INS 13.18

11

Istraživači na poslovima istraživanja i razvoja

Researchers per 10,000 civil employed persons = 35.6 – Istraživača na 10,000 samostalno zaposlenih osoba ; Total researchers from R & D activity – Ukupno istraživača na poslovima istraživanja i razvoja; Researchers from engineering and technological sciences – Istraživača iz tehničkih i tehnoloških nauka; Researchers from agricultural sciences – Istraživača iz poljoprivrednih nauka

Izvor: RO-INS 13.4

12

INDUSTRIJSKA SVOJINA U RUMUNIJU

13

Neki istorijski podaci o IS u Rumuniji

- 1860: Prvi nacrt zakona o patentima i pronalascima;
- 1865: Prvi patent za pronalazak priznat dekretom predsednika države;
- 1879: Prvi zakon o žigovima;
- 1884: Prvi zakon za registrovanje kompanija;
- 1890 -1905: Parlament je usvojio posebne zakone za zaštitu pronalazaka u Rumuniji;
- 1906: Prvi zakon o patentima;
- 1920: Rumunija je pristupila Pariskoj konvenciji i Madridskom aranžmanu;
- 1932: Prvi zakon za suzbijanje nelojalne konkurencije;

14

Državni zavod za pronalaskes i žigove - OSIM

- 1879-1905 : **Probleme u vezi sa žigovima i patentima rešavala su neka odeljenja Ministarstva poljoprivrede i trgovine;**
- 1906: **Donet Zakon o patentima; osnovan Zavod za patente;**
- 1920-1950: **Zavod za industrijsku svojinu - OPI;**
- 1951-1956: **Direkcija za patente/Zavod**
- 1957-1969: **Državni zavod za pronalaskes - OSI**
- 1969-2008: **Sdržavni zavod za pronalaskes i žigove – OSIM**

15

Osoblje OSIM: 315 zaposlenih (80% - žena, 20% muškaraca)

Obrazovanje: Univerzitetsko – 61 % (postdiplomski stepen – 8%);
Visokoškolsko – 36%;
Srednjoškolsko – 3 %

16

Nadležnosti OSIM

- Specijalizovano telo centralne državne administracije u nadležnosti Vlade, sa jedinstvenim ovlašćenjem na teritoriji Rumunije za priznanje zaštite na industrijsku svojinu, u skladu sa zakonodavstvom i odredbama međunarodnih konvencija kojima je Rumunija pristupila;
- Koordinira vođenje politike u oblasti industrijske svojine u Rumunija;
- Razrađuje i priprema strategije razvoja u oblasti zaštite industrijske svojine u Rumuniji za odobrenje u Vladi i primenjuje politiku vlade u ovoj oblasti;
- Registruje i ispituje prijave i priznaje pravo na zaštitu za pronalaskе, male patente, biljne varijetete, žigove, geografske oznake, industrijski dizajn, topografije poluprovodničkih proizvoda i vrši zaštitu ovih prava;
- Održava odnose sa sličnim vladinim i međuvladinim organizacijama i specijalizovanim međunarodnim organizacijama u kojima Rumunija ima članstvo;

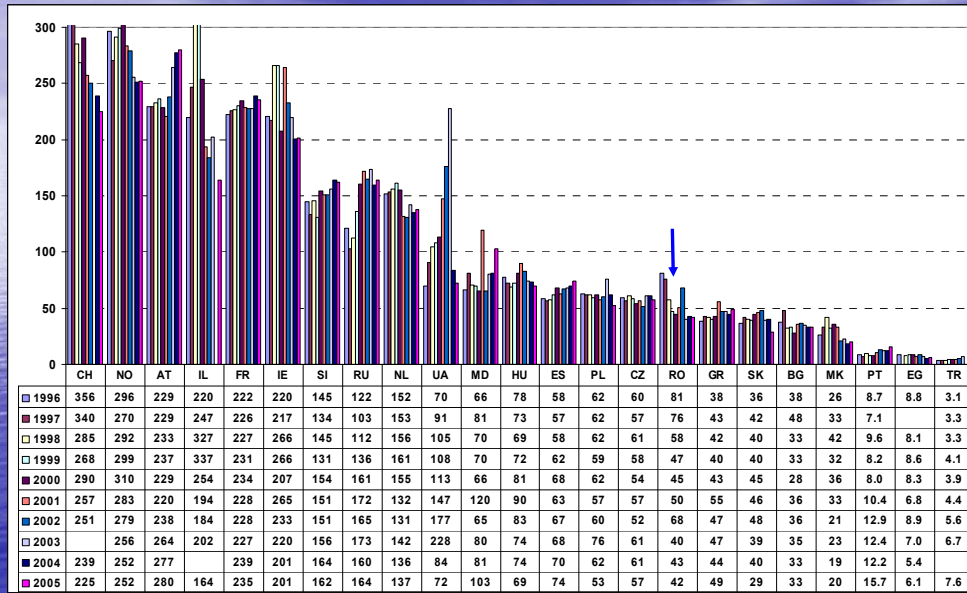
17

Rumunski zakon o IS – harmonizovan sa zakonodavstvom EU za IS

- Zakon o **patentima**, br. 64/1991, iz 2007;
- Zakon o industrijskom **dizajnu**, br. 129/1992, iz 2007;
- Zakon o **malim patentima**, br. 350/2007;
- Zakon o **žigovima i geografskim oznakama**, br. 84/1998, revidiran;
- Zakon o zaštiti **topografija** integrisanih poluprovodničkih kola, br. 16/1995, iz 2005;
- Zakon o zaštiti novih **biljnih sorti**, br. 255/1998, iz 2006;
- Uredba Vlade o **taksama** u oblasti zaštite industrijske svojine, br. 41/1998, iz 2007;
- Uredba o organizaciji i praksi **pravnih zastupnika** za industrijsku svojinu, br. 66/2000, iz 2006;

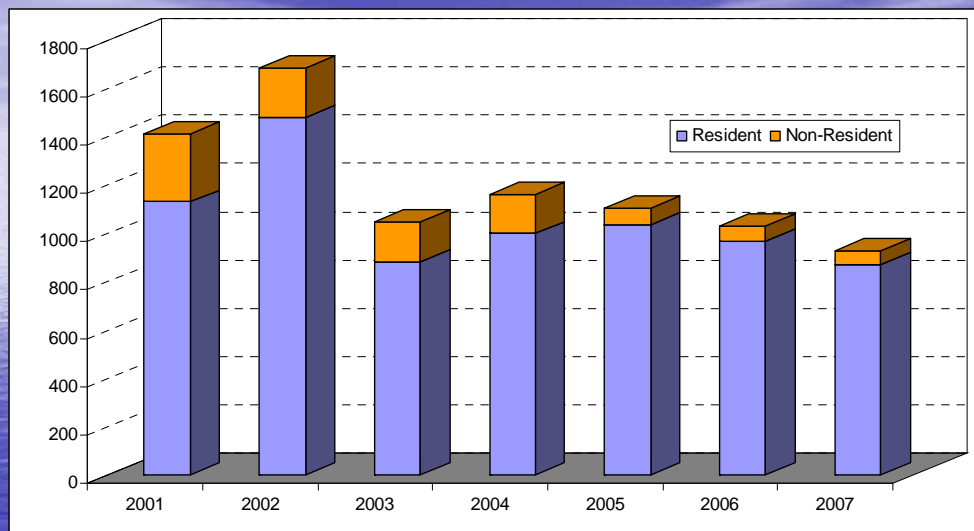
18

Domaće prijave patenata na milion stanovnika (1996-2005)

19

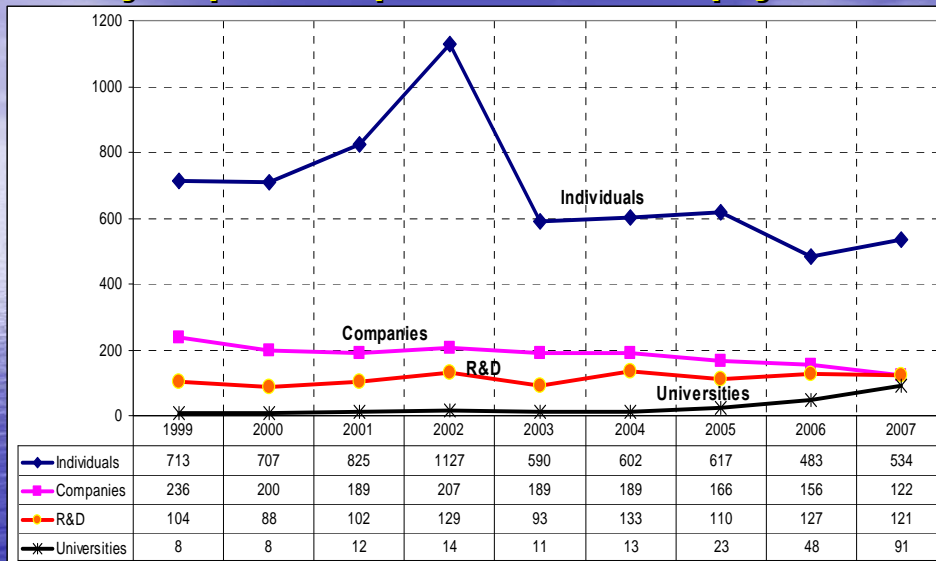
Domaće i strane prijave patenata u Rumuniji

Resident – domaći prijavioci ; Non-resident – strani prijavioci

20

Prijave патената po vrsti rumunskih prijavioca

Individuals – pojedinci; companies – preduzeća; R&D – Istr.&Razv.; Universities - univerziteti

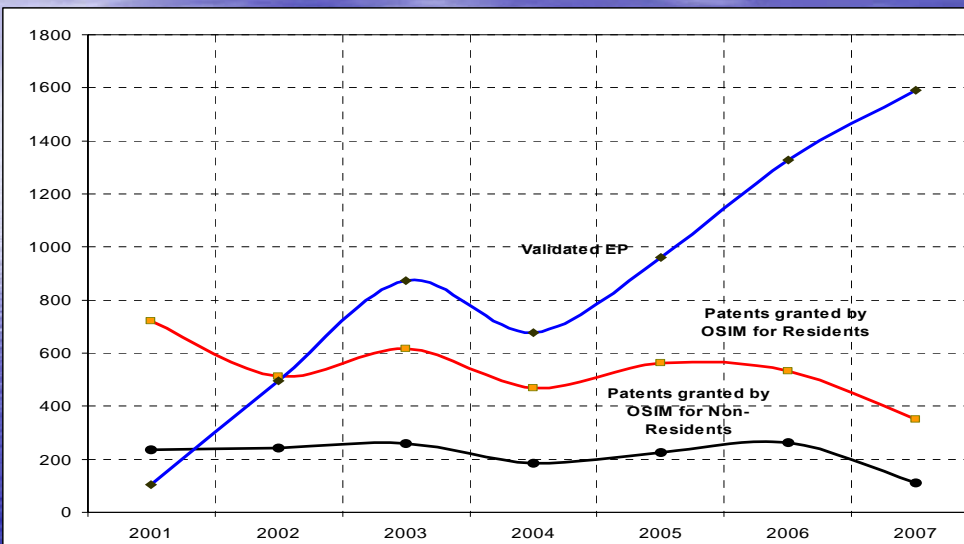
21

Prijave патената iz sektora istraživanja i razvoja i univerziteta po broju istraživača

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Istraživački instituti	102	129	93	133	110	127	121
Univerziteti	12	14	11	13	23	48	91
Ukupno	114	143	104	146	133	175	212
Istraživači iz tehničkim i tehnološkim naukama	13987	13062	13971	13769	13040	13044	13044
Broj prijava патената na 100 istraživača	0.8	1.1	0.7	1.1	1.0	1.3	1.6

22

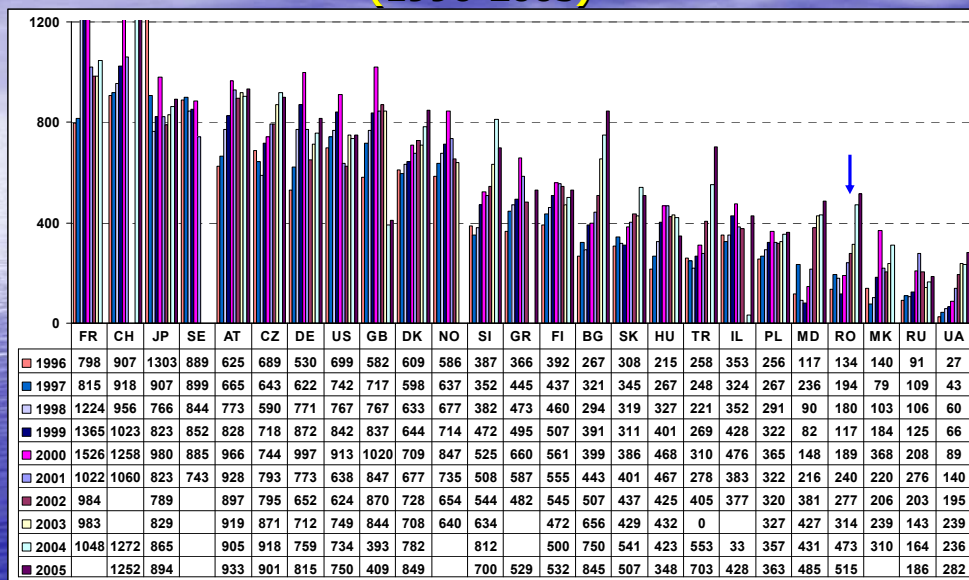
Broj priznatih patenata u OSIM i evropskih patenata za koje je potvrđena važnost u Rumuniji

Validated EP – potvrđene EP; patents granted by OSIM for Residents – patenti dati domaćim prijaviocima u OSIMu; Patents granted by OSIM for Non-Residents – patenti priznati stranim prijaviocima u OSIMu

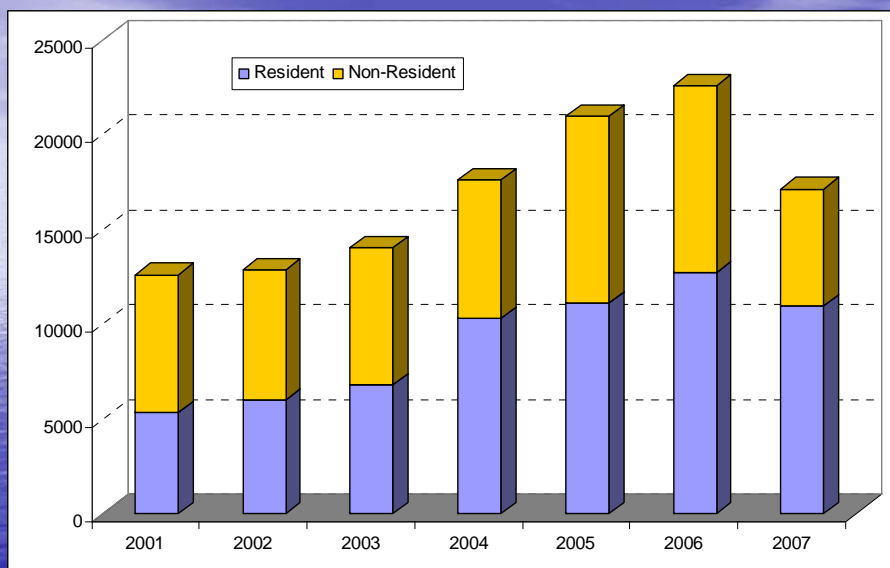
23

Prijave rezidenata za registrovanje žiga na milion stanovnika (1996-2005)

24

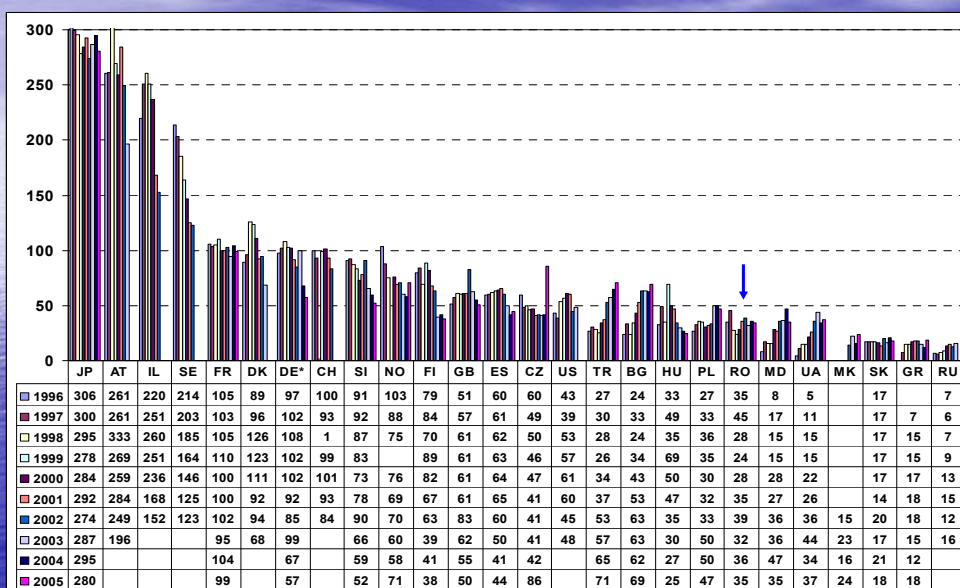
Prijave žigova u Rumuniji

Resident - domaći prijavioci; Non-resident – strani prijavioci

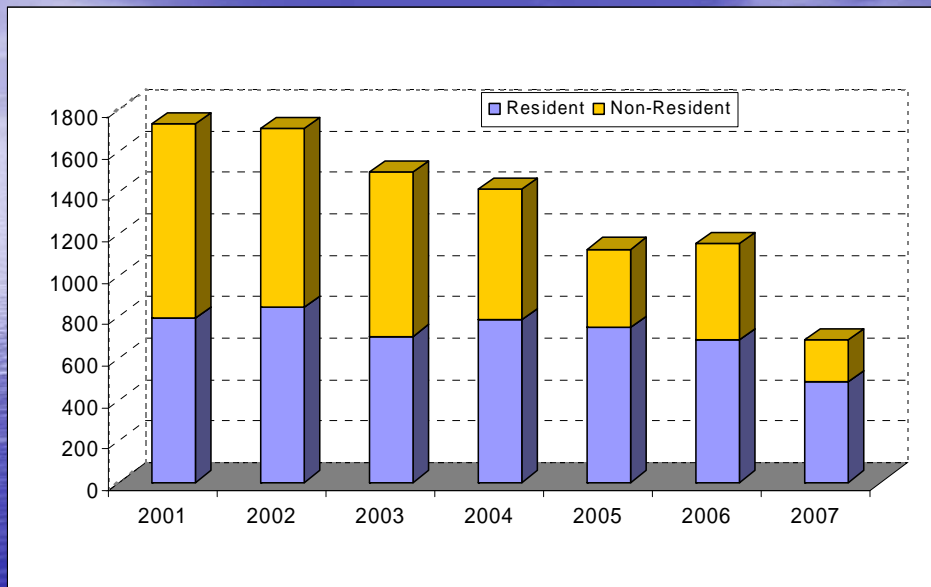
25

Prijave rezidenata za registrovanje dizajna na milion stanovnika (1996-2005)

26

Prijave industrijskog dizajna u Rumuniji

Resident – domaći prijavioci; non-resident – strani prijavioci

27

Unapređenje zaštite industrijske svojine

- Diseminacija informacija o IS (regionalni centri, visoke škole, univerziteti, mala i srednja preduzeća itd.);
- Organizacija nacionalnih i međunarodnih konferencija i seminara u oblasti IS;
- Organizacija inicijalnih kurseva u oblasti IS;
- Učestvovanje na nacionalnim i međunarodnim izložbama u oblasti IS

28

MREŽA PATENTNIH INFORMACIONIH CENTARA U RUMUNIJI

29

RAZRADA NACIONALNE STRATEGIJE U OBLASTI INTELEKTUALNE SVOJINE

30

Prostorije

- **Kontakti između:**
  - specijalizovanih tela (OSIM; ORDA)
  - tela sa zadacima u oblasti IS (Ministarstvo pravde, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Generalne direkcije za carine);
- **Mangalija 1999: Nacionalni seminar o sprovođenju prava IS** (organizator Privredna komora Rumunije);
- **Bukurešt 2001: Nacionalni seminar organizovan prilikom posete g. Kamil Idrisa – generalnog direktora WIPO, Rumuniji.**
- **Program saradnje između Vlade Rumunije i WIPO, potpisan u Bukureštu 7. juna 2001. (odobren odlukom vlade br. 974 4. oktobra 2001)**

31

februar 2002

- **Inicijativa za izradu strategije u februaru 2002;**
- **Pozivanje i/ili okupljanje predstavnika svih institucija koje intelektualnu svojinu imaju kao deo svojih aktivnosti**

32

Vladine insitucije koje učestvuju

- **Državni zavod za pronalaskе i žigove;**
- **Zavod za autorsko pravo Rumunije;**
- **Ministarstvo komunikacija i informacionih tehnologija;**
- **Ministarstvo za obrazovanje, istraživanje i mlade;**
- **Ministarstvo kulture i vera;**
- **Nacionalna agencija za mala i srednja preduzeća i kooperative;**
- **Uprava carina;**
- **Nacionalni organ za zaštitu potrošača;**
- **Ministarstvo pravde;**
- **Javno ministarstvo;**
- **Ministarstvo za administraciju i unutrašnja pitanja;**
- **Ministarstvo za evropske integracije;**
- **Ministarstvo inostranih poslova;**
- **Ministarstvo za ekonomiju i trgovinu;**

33

Nevladine institucije učesnice

- **Trgovačka i privredna komora Rumunije i Bukurešta**
- **Nacionalna komora profesionalnih zastupnika u oblasti industrijske svojine**

34

mart 2002 – novembar 2003

- Mesečni radni sastanci;
- Razrada nacionalne strategije;
- Finalna verzija Nacionalne strategije za IS podneta je WIPO za komentare;
- Strategija je puštena u rad na sesiji WIPO Savetodavne komisije za kreiranje politike, čiji je domaćin bila Rumunija, u Sinaji

35

Finalizovanje nacionalne strategije

Ciljevi:

- Harmonizacija nacionalnog zakonodavstva u oblasti IS sa zahtevima komunitarnog prava i ujednačavanje nacionalnih propisa sa međunarodnim sporazumima kojima je Rumunija pristupila
- Veća primena zakonodavstva u oblasti intelektualne svojine u Rumuniji
- Uspostavljanje odgovarajuće administrativne infrastrukture sa nacionalnim institucijama uključenim u zaštitu prava intelektualne svojine.
- Razvoj specijalizovanih ljudskih resursa u oblasti intelektualne svojine
- Dostignuća transparentne saradnje između institucija i organizacija uključenih u priznanje zaštite u oblasti intelektualne svojine
- Podizanje svesti, upoznavanje javnosti o važnosti intelektualne svojine i značaju prava na intelektualnu svojinu

36

novembar 2003

- Vlada je, na sednici održanoj 13. novembra 2003, usvojila Odluku o odobrenju Nacionalne strategije u oblasti intelektualne svojine (2003 - 2007);
- *Odluka Vlade br. 1424/2003 objavljena je u Službenog glasniku br. 905/18.12.2003.*

37

oktobar 2005

Tokom 2005, Nacionalna strategija za IS je izmenjena i završena (Odluka vlade br. 1424/2003)

- Plan za sprovođenje Nacionalne strategije u oblasti intelektualne svojine je naknadno razrađen, kojim su utvrđene aktivnosti, dodeljene konkretne nadležnosti i zadaci i određeni vremenski rokovi za izvršavanje aktivnosti.
- Koordinacija procesa primene je poverena Kancelariji državnog tužioca Vrhovnog kasacionog suda.
- Na osnovu ovog plana, sporazumi o saradnji su potpisani između OSIM i Granične policije, Direkcije carina, sa kojima se informacije o konkretnim povredama prava redovno razmenjuju.

38

jun 2008

- Pozivanje učesnika za izradu Strategije za intelektualnu svojinu za period posle pristupanja Rumunije EU
- **U toku je izrada Nacionalne strategije u oblasti intelektualne svojine za 2008-2013, zajedno sa drugim angažovanim telima**

39

Nacionalna strategija za istraživanje i razvoj i inovacije za 2007-2013

- razrada zasnovana na oglednoj studiji pod nadzorom Nacionalnog organa za naučno istraživanje (ANCS), Nacionalnog saveta za univerzitetsko istraživanje (CNCSIS) i OSIM i drugih naučnih institucija;
- odobren od strane Vlade Rumunije Odlukom Vlade br. 217/28.02.2007.

Strateški ciljevi:

- Unapređenje kreativnosti i usvajanja znanja u oblasti nauke i tehnologije;
- Povećanje konkurentnosti rumunske privrede;
- Poboljšanje kvaliteta života, usajanjem naučnih i tehnoloških rešenja od velike koristi za društvo.

40

Akcioni plan za razvoj IS na univerzitetima u Rumuniji

OSIM i CNCISIS doneli su akcioni plan za razvoj industrijske svojine na univerzitetima Rumunije, u 2007

Ciljevi:

- Osnivanje centara za transfer tehnologija pri nekim univerzitetima uz logističku pomoć OSIMa;
- proširenje nastave modulskih kurseva za intelektualnu svojinu u tehničkim i ekonomskim univerzitetima kao i drugim specifičnim merama;
- Osnivanje radne mreže između OSIM, CNCISIS i univerziteta u Rumuniji za omogućavanje i lakšu razmenu informacija između institucija.

41

HVALA

VAM NA

PAŽNJI !

42